

กระบวนการออกคำสั่งทางปกครอง

กระบวนการออกคำสั่งทางปกครอง หมายถึง ขั้นตอนในการพิจารณา ออกคำสั่งทางปกครอง มี ๓ ขั้นตอน คือ การเริ่มกระบวนการพิจารณา การพิจารณาทางปกครอง และการเสร็จสิ้นกระบวนการพิจารณา ดังนี้

๑. การเริ่มกระบวนการพิจารณา

ผู้มีอำนาจพิจารณาเรื่องทางปกครองและออกคำสั่งทางปกครอง คือ เจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่มีอำนาจพิจารณาเรื่องทางปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งได้รับมอบอำนาจให้พิจารณาเรื่องทางปกครอง ส่วนเอกชนไม่ใช่เจ้าหน้าที่ของรัฐโดยปกติจึงไม่อาจพิจารณาเรื่อง ทางปกครองและออกคำสั่งทางปกครองได้ แต่องค์กรฝ่ายปกครองอาจมอบอำนาจให้เอกชนใช้อำนาจทางปกครองแทนในบางเรื่องได้ ผู้มีอำนาจพิจารณาเรื่องทางปกครอง ยังมีรูปแบบคณะบุคคล

คู่กรณี หมายถึง ประชาชนหรือเอกชนที่เกี่ยวข้องในกระบวนการพิจารณาออกคำสั่งทางปกครอง ซึ่งได้แก่ ผู้ยื่นคำขอ ผู้คัดค้านคำขอ ผู้ที่อยู่ในบังคับหรือจะอยู่ภายในบังคับของคำสั่งทางปกครอง หรือผู้ที่สิทธิของตนถูกระทบกระทบกระเทือนจากผลของคำสั่งทางปกครอง คู่กรณีอาจเป็นผู้ก่อให้เกิดการเริ่มต้น กระบวนการพิจารณา หรือเข้ามาภายหลังหลังจากที่เจ้าหน้าที่ได้เริ่มกระบวนการพิจารณาไปแล้ว คู่กรณีใน กระบวนการพิจารณา อาจจะเป็นบุคคลธรรมดา นิติบุคคล หรือคณะบุคคล ก็ได้

๒. การพิจารณาทางปกครอง

เจ้าหน้าที่สามารถดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงประกอบการทำคำสั่งทางปกครอง โดยรับฟังพยานหลักฐาน คำชี้แจงของคู่กรณี สอบถามพยาน สอบถามความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้นๆ หรือขอให้ผู้ครอบครองเอกสารส่งเอกสาร และการตรวจสอบสถานที่

คำสั่งทางปกครองที่กระทบสิทธิของคู่กรณี เจ้าหน้าที่จะต้องให้คู่กรณีมีโอกาสทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอ โดยสิทธิที่คู่กรณีมีสิทธิรับทราบ คือ ข้อเท็จจริงที่สำคัญที่เจ้าหน้าที่จะใช้เป็นเหตุผล ในการตัดสินใจออกคำสั่งทางปกครอง เจ้าหน้าที่ที่ทำคำสั่งทางปกครองจะต้องให้โอกาสคู่กรณีในการชี้แจงโต้แย้ง และแสดงพยานหลักฐาน โดยให้เวลาแก่คู่กรณีตามสมควร หากให้เวลาที่เห็นชัดว่า คู่กรณีไม่อาจเตรียม ข้อมูลได้ทันกาล อาจส่งผลกระทบต่อความสมบูรณ์ของคำสั่งทางปกครองได้ และคู่กรณีมีสิทธิขอตรวจดูเอกสารที่จำเป็นต่อรู้เพื่อการโต้แย้ง ชี้แจง หรือปกป้องสิทธิของตนได้

๓. การเสร็จสิ้นกระบวนการพิจารณา (การออกคำสั่งทางปกครอง)

เมื่อเจ้าหน้าที่ได้พิจารณาทางปกครองเสร็จสิ้นแล้ว เจ้าหน้าที่จะต้องดำเนินการ จัดทำคำสั่งทางปกครอง และแจ้งคำสั่งทางปกครองดังกล่าวให้คู่กรณีทราบต่อไป